

ЦЪРКОВЕНЪ ВЕСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

СЪ БЕЗПЛАТНО МЕСЕЧНА ПРИТУРКА „ДУХОВНА КУЛТУРА“ — списание за религия, философия, наука и изкуство.

АБОНАМЕНТЪ: църковни учреждения, за годин месец 80 лева, за 50 лева (с включен годишен вестник) — 10 лева, което се отнася до притурката, да се

2791
ТУМЪ, ПЛ. Св. Неделя
Богосл. ф-тетъ, Нар.

България: За всички абонати (платими на два пжти); за 6 месеца — 250 лева. III. Само „Църковенъ Духовна култура“ — 40 лв. Всичко, приложено Св. Синодъ, Редакцията на „Ц. В.“

Непомъстени ръкописи не се връщатъ. Всички парични суми да се изпращатъ до Св. Синодъ. Обявления, само предплатени, се печататъ на последнитъ страници. Плащане: 10 лева за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за подписъ и за всъка останала дума по 2 лева. Официалнитъ обявления на църковнитъ учреждения се изпращатъ направо въ Администрацията; частни обявления се приематъ и чрезъ агенциитъ — последнитъ получаватъ 30% отстъпка

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Не бѣхъ, бидохъ, ще пребжда! — † Софийский Стефанъ.
2. Светители и просвѣтители. — Б. п. Стоименовъ.
3. Апостоли на българския духъ. — Хр. Иванчевъ.
4. Светото сияние отъ Преславъ. — Н. Хр. Петлешковъ.
5. Изъ духовната съкровищница на Църквата.
6. Художественъ отдѣлъ.
7. Бележки и отзиви.
8. Изъ печата.
9. Книги.
10. Седмиченъ прегледъ на събитията.
11. Официаленъ отдѣлъ.
12. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ II. Въ чужбина.
13. Обявления.

† Софийский Стефанъ.

„Не бѣхъ, бидохъ, ще пребжда!“

Отечество на славянската класика, по унаследена въ дълбоката древностъ традиция, България ежегодно чествува съ подобаваща тържественостъ деня на Славянскитъ просвѣтители св. Кирилъ и Методий.

Оценено по изключителното си достоинство и отбелъзало една отъ най-свѣтлихъ епохи въ християнската цивилизация, дѣлото на Равноапостолитъ отдавна принадлежи не само на България и цѣлокупния славянски свѣтъ, но на цѣлата културна история на човѣчеството. Съ благодатното гениално откритие, Солунскитъ благовѣстници, като запалиха неугасващия факелъ на просвѣтата срѣдъ славянитъ, възвестиха и тѣхното духовно единство, грижливо запазвайки презъ вѣковетъ обезличаването на разпокъсаното и измъчено славянско семейство.

Разгънали широки и могъщи плещи отъ Ледовития океанъ и Финския заливъ до Егея и отъ Висла, Адриатика и горния Дунавъ до Уралъ, славянитъ знаятъ и помнятъ, че тѣхниятъ езикъ и писменостъ, само чрезъ Солунскитъ свети Братя се издигатъ като безсмъртенъ и величественъ паметникъ въ пантеона на вѣчната човѣшка история. За да оценимъ правилно и да почувствуваме осве-

жително изключителния подвигъ на двамата славяно-български Апостоли, не е нуженъ дълбокиятъ анализъ на скептицитъ искатели, а е нуженъ сърдеченъ и вѣрски погледъ въ далечна, въ историческа перспектива.

Грамадно въ своята човѣшка маса, девствено въ чистотата на своята расова етика, неизтощимъ резервоаръ на жизнени енергии, славянството, въ своята рѣзко подчертана самобитностъ, езикова и расова култура, при своето настаняване на европейския континентъ се отзовава между Римъ и Византия.

Римъ, който, въ продължение на шестъ столѣтия, бѣше успѣлъ да приобщи къмъ католицизма, къмъ своята вѣковна държавна култура и структура многобройнитъ галски и германски племена, бива изненаданъ отъ мъжествения пристѣпъ и отъ духовната съпротива на славянската лавина, къмъ която той спокойно отдавна протягаше похотливо рѣще и въ IX вѣкъ сепнатъ потърси по изкусни и ефикасни начини да я овладѣе, прилагайки латинската за примамка.

Византия, отъ своя страна, смутена отъ стихийната напорна и несломима мощъ на славянитъ, търси други по-хитростни срѣдства и методи да ги прибере въ обятията си и асимилира. Сразени отъ стоманенитъ и работоспособни мишци на голѣмитъ славянски вълни, византийцитъ захвърлятъ острието на металическия мечъ и го замѣнятъ съ острието на религиозното слово. България, единствената тогава организирана и мощна славянска държава, е грижливъ и цененъ обектъ на византийското духовенство.

Така, едновременно и Византия и Римъ, съ съперничество по между си, изкористяйки за свои егоистични цели небесната, мирна и победна сила на Христовото учение, бавно, ала сигурно, вървятъ, всѣки центъръ по своя пжтъ и съ свои методи, къмъ пълното духовно и свѣтско подчиняване и асимилиране на славянството. Но въ този върховенъ и критиченъ моментъ идва Божественото съизволение, което отреди по-друга съдба на славянитъ.

Въ началото на IX-то столѣтие, Богъ запалва отъ небесния Си жертвеникъ славянския факелъ на Евангелската свѣтлина и го връчва въ чиститъ рѣще на двамата Братя съ Сслунъ. И славянското чудо — да бжде и пребжде славянскиятъ родъ —

добива реални форми; осветено свише, то се превърна въ живо дѣло и стана исторически фактъ.

Съ апостолско вдъхновение Солунскитѣ Братя стѣкмиха славянската азбука. Тѣ преведоха Св. Писание и богослужебнитѣ книги на славяно-българско наречие и като можщи орли отлетѣха тамъ, дето славянскитѣ родъ бѣ най-много застрашенъ отъ обезличаване — Панония и Моравско. Първо тукъ Словото на вѣчния животъ твърдо и непоколебимо прозвучава на чиста славянска речъ, за да отека за дълго въ сърдцата и душиѣ на панонскитѣ и моравски славяни възвишенияѣ и величественъ духовенъ актъ на светитѣ равноапостолни Братя. Но, пѣдозрителна и дебнеща, папската курия изтрѣпва предъ священото дръзновение на двамата Апостоли. Продавачитѣ на индулгенции, особено тамъ, гдето по-късно се развихри бурята на реформацията, обладани отъ паника и лекомислие, съ присжщата имъ безскрупулностъ и безпощадностъ обвиняватъ двамата Братя въ ересъ и ги призоваватъ на сждъ.

Известно ни е отъ отговорнитѣ и откровени страници на историята тържеството на победата и мжченическитѣ мистични борби на Солунскитѣ Просвѣтителитѣ въ защита на апостолското си дѣло, въ защита на звучната красива и сладка славянска речъ и новородената чрезъ нея славяно-българска писменостъ.

Изпълнили съ жертвена любовъ до край наченатото дѣло, жестоко гонени и преследвани отъ римското и нѣмско духовенства, светитѣ Братя, следъ тлѣнната имъ смъртъ, оставятъ като продължителитѣ на своята мисия една неповторима огърлица отъ имена на бележити духовници, педагози и творци на културни паметници, разхвърляни изъ всички краища на великото българско царство, опрѣно въ историята върху граници, начеващи отъ Карпатитѣ, плискани отъ синитѣ води на Адриатика и кѣпани отъ лазуритѣ на Егея. Въ тово огърлие свѣтятъ съ ослѣпителенъ блѣсъкъ и въ ореола на неуведаема слава ученицитѣ — Климентъ, Наумъ, Гораздъ, Сава и Ангеларий.

Създадени били три културни разсадници, три духовни огнища, въ чиито буйни пламъци южна и източна Европа видѣха възхода на славянската просвѣтна мощъ. Чрезъ тритѣ школи — Преславска, Търновска и Охридска — България, това истинско класическо гнѣздо за цѣлия славянски свѣтъ, показва единъ интензивенъ книжовенъ животъ и една просторна религиозно-културна дейностъ въ широкъ размѣръ и въ изключителенъ ръстъ. Въ лицето на Кирило-Методиевитѣ приемници България и чрезъ нея цѣлото славянство посочи въ пълнота и широта своя духовенъ потенциалъ. Въ тѣзи именити школи, сжщо така, славянството намѣри и своята искряща проява, заемайки чрезъ България на Бориса и Симеона едно отъ най-първитѣ мѣста на културната градация на народитѣ, далече изпреварвайки множество европейски народи и държави. Въ безбрѣжната рамка на едно хилядолѣтие се открояватъ, одухотворени отъ неизброими писмени паметници, първитѣ славянски просвѣтителитѣ. Върху пиедестала на всеславянската признателностъ все по-високо и по-високо ще се издигатъ въ небесната синева гигантскитѣ очертания на Солунскитѣ Братя. Да, братя въ дѣлото на славянската писменостъ, братя въ подвига на благовестието, братя въ апостолското мжничество и братя въ победата надъ невежеството и клеветата!

Но за творцитѣ на славянската писменостъ и за двигателитѣ на славянската расова култура, само българскитѣ народъ, пълно и цѣлостно осъзналъ тѣхното необозримо свето дѣло, изгради подобаващъ култъ. Съ релефни букви, върху небосвода на България презъ всички времена ще свѣтятъ въ огнено сияние предсмъртнитѣ думи на св. Кирила: „*Не отъхъ, бидохъ, ще пребжда!*“

Безсмъртни слова, отронени въ епилога на единъ апостолски животъ, които отекаватъ съ призивната сила на херувимски трѣби. Слова, отразяващи въ чудни символи три епохи въ живота на славянството и по-специално на България — епоха на езичеството, епоха следъ покръстването и епоха на слънчатитѣ прозрения на светеца за бждещето. Въ тѣзи символични думи, прочее, е утвърдена съ императивна сила българската държавна идея, националната ни воля и културната ни мисия въ козмополитното общезитие на народитѣ. Тукъ е разкрита на българския народъ тайната на битието му и волята на Провидението. Еднажъ разгледана тая Висша воля, чрезъ гениалното дѣло на Равноапостолитѣ, месиянството на българския народъ е вече открито заявено — заявено въ красотата на куптурно-религиозния подвигъ и въ мжченичеството на Седмочисленицитѣ.

Наистина, тази божествена отлика за България не донесе само белези на слава и величие за избрания народъ. Не, каменистото горнило и мжченичеството на църковно-културното и религиозно апостолство се превърна въ българска ниционална сждба, а кръстниятъ знакъ на духовното водачество — въ неговъ неотмѣнимъ, върховенъ дългъ и стимулъ.

Прекжсната презъ мрачнитѣ дни на българското робство, най-красивата културна традиция — чествуване паметѣта на светитѣ Равноапостоли — бѣ възстановена отново въ раннитѣ зари на църковното ни освобождение, предхождащо политическото. На 11 май (ст. ст.) 1860 год., въ тихата тържественостъ на камбания звѣнъ, подъ куполитѣ на Пловдивскитѣ църкви прозвуча мощната симфония на българската речъ, за да бжде подета отъ хлѣбороднитѣ полета на Тракия и Мизия и отъ свещенитѣ завети на Кутмичевица, отправяйки борчески призови за пробуденъ националенъ духъ отъ Дунава до три морета. Въ мелодичната и мистична богослужебна пѣсенъ на българския свещеникъ и въ хармоничния припѣвъ на благочестивия учител-псалтъ, по чудо, въ достойно и величествено съчетание, духовникътъ и учителътъ наченаха изграждането на онзи църковно-народенъ фундаментъ, върху който бѣ изградено и третото българско царство, тѣй милостиво озарено въ тия пасхални дни отъ божествената правда и божествения миръ!

Отъ този день, пробуденото отъ възкръснатата духовна традиция национално съзнание, видѣ да проблѣсватъ съ несломима стихийна мощъ свѣткавицитѣ на бунта и еволюцията за църковна и политическа свобода.

„*Не отъхъ, бидохъ, ще пребжда!*“ отново разкриха на многострадалния, ала благочестиво живялъ и търпеливъ български народъ своя таинственъ жизненъ смисълъ и, като преставатъ да сж константни величини, добиватъ неизразимо дълбоко и цѣлостно значение на свещена повеля, на заветъ и заклинание: „*Умному мало давлѣетъ!*“

Нека пребжде во вѣки надъ класическа България, по Божия воля днесъ велика и единна, не-

бесната благодать на светото дѣло и отеческия заветъ на богодѣхновенитѣ славянски Апостоли-творци на славянската просвѣта, изразители и представители на славянския духъ, сияещи въ неизгасимото му кандило отъ небосвода на класическата, православно-славянска България, дала същедостъ и любовъ на всички славяни книги да четатъ.

Да бжде и пребжде въ сговоръ и миръ културното единство и духовното разбирателство между славянитѣ, както се моли светата ни Църква въ праздника на светитѣ Солунски Братя: „Яко Апостоловъ единоправни и Словенскихъ странъ учителіе, Кирилле и Методіе богомудри, Владику всѣхъ молите вся языки Словенскія утвердити въ православіи и единомыслии, умирити миръ и спасти души наша“.

Прочее, нека хранимъ надеждата, че още тая пасхална година празникътъ на светитѣ Братя ще озари люлката на дѣлото имъ съ дълбока всенародна почитъ и обичъ, за да видимъ въ близко време Солунъ въ сиянието и славата на Кирило-Методиевския апостолатъ, духовна твърдиня на завета имъ и Сионъ на идеала имъ.

Нека подъ благодатната стрѣха на подвига, който отъ Солунъ обхваща великата славянска челядь въ едно духовно цѣло, първенецътъ на това дѣло, българскиятъ народъ, се окаже напълно достоенъ за своето високо предназначение.

Светители и просвѣтители.

Тази година деньтъ на св. равноапостолни братя Кирилъ и Методий ще бжде празнуванъ купно отъ цѣлия български народъ, отъ Дунава до Бѣло море и отъ Черно море до Охрида синь. И ония българи, които до вчера, въ продължение на около четвъртъ вѣкъ, празнуваха този всебългарски и всеславянски празникъ подъ чужди стягъ и бѣха принуждавани да му даватъ чуждъ, антибългарски смисълъ, сега ще го отпразднуватъ подъ развѣтия български трибагренникъ, заедно съ всички свои братя отъ цѣлокупното отечество, въ истинския му смисълъ и въ пълното му величие и тържественостъ.

Този день винаги е изгрѣвалъ въ нашето българско съзнание като слънчевъ лъчъ на хоризонта, като милъ детски споменъ, като повѣй на пролѣтенъ зефиръ, като пленителна музика на миналото и могща духовна пружина на настоящето и на бждещето. Той винаги е огрѣвалъ и стоплялъ душитѣ ни — и въ дни на радостъ, и въ дни на неволя, защото никога едно дѣло не е било тъй непреходно, тъй трайно, тъй вѣчно ново и тъй вдъхновяващо като дѣлото на св. Братя.

Но тази година той ще бжде отпразднуванъ отъ цѣлия български народъ като истински всенароденъ празникъ, защото ще е най-добриятъ символъ за тържеството на българската правда. Тържеството на тази правда, собствено, е тържество на кирило-методиевия духъ въ външната история. А този духъ, като символъ на християнска просвѣта, култура и напредкъ е най-възвишеното постижение въ нашата история и най-крепкиятъ стимулъ за запазване на българския родъ подъ небето. Велики исторически събития свѣтятъ въ лѣтописитѣ на българската история съ блѣсъка на военна слава и доблестъ, на нечувана храбростъ и упоритостъ. Тукъ се чува звънтътъ на бойни мечове, и по всички кѣтища на Балканския полу-

островъ се отеква звукътъ на българскиятъ бойни тръби. Блестятъ витязи въ свѣтли доспехи и се носи нестихващиятъ викъ на победни воинства. Но всички тѣ бледнѣятъ предъ тихата неземна свѣтлина на онзи могщъ свѣтилникъ на всебългарска и всеславянска християнска просвѣта, паднатъ отъ великия Борисъ I въ сърдцето на Балканския полуостровъ и утвърденъ чрезъ дѣлото на св. Солунски братя Кирилъ и Методий и на тѣхнитѣ достойни ученици и приемници, начело съ св. Климента Охридски. Този могщъ свѣтилникъ никога не е угасвалъ въ сърдцата на българитѣ. Нѣма да угасне и во вѣки.

Не може да се каже, че българскиятъ народъ е оставилъ въ забвение великото дѣло на св. Братя. Напротивъ, то винаги е било свѣтла ржководна нишка въ неговия животъ, а отъ редъ години, по много тържественъ начинъ той чествува тѣхната паметъ. Много книги сж се написали за великото дѣло на Солунскитѣ Равноапостоли и, навѣрно, много още ще се пишатъ, ще се пишатъ докато има грамотни българи и грамотни славяни въобще на земята. Много пламени речи се произнасятъ вѣка година на тѣхния празникъ и ще се произнасятъ, докато звучи българска речъ на земята. Но нека си признаемъ, че както тѣхното дѣло, тъй и дѣлото на тѣхнитѣ ученици, не се чувствува като всебългарско и всенародно въ най-възвишения и най-благороденъ смисълъ на това *все*. Не се чувствува достатъчно силно и ясно неговата пълнота и значение. Чувствува се и се чествува по-скоро като едно чисто просвѣтно, училищно дѣло въ най-обикновения, просвѣтителски смисълъ на тази дума. Затова както тѣхниятъ празникъ, тъй и празникътъ на тѣхния пръвъ ученикъ св. Климента, сж празници предимно на основнитѣ, срѣдни и висши училища у насъ. А това е една голѣма грѣшка, защото тѣхното дѣло не е само просвѣтителско и, особено, то не е просвѣтителско въ ренесансния и позитивистиченъ смисълъ на тази дума, както обикновено то у насъ се смѣта, а нѣщо много повече отъ това. Величието на тѣхното дѣло не е само въ това, че тѣ сж стѣкмили азбука на българския езикъ и че първи сж дали книги за просвѣта на българския народъ, а въ това, преди всичко, че сж *стѣкмили азбука, за да преведатъ Светото Писание на български езикъ и да просвѣтятъ българския народъ съ истинитѣ на Христовата вѣра*, т. е. да му отворятъ очитѣ не за (примѣрно казано) порнографната литература на тъмни литературни централи, за „научната“ книжнина на съмнителни учени или за бѣсовскитѣ писания и викове на безбожната пропаганда, а за възвишения свѣтъ на християнството и неговитѣ идеали.

Безспорно, писменостъта, просвѣтата, като вѣско остро оржие, може да се употреби двойко — за добро или за зло, — за изрѣзване и изчистване на рани, или за рѣзване на здрави човѣшки глави, въ зависимостъ отъ това, дали този инструментъ е въ ржцетѣ на единъ хирургъ, който иска да спаси живота на единъ боленъ, или е въ ржцетѣ на единъ разбойникъ, който иска да лиши отъ животъ своята жертва. Но тъкмо затова животътъ и дѣлото на св. Братя ни показватъ, че просвѣтата на народа трѣбва да върви заедно съ издигането му по пѣтя на светостъта, т. е. на християнското нравствено усъвършенствуване. Тъкмо затова св. Братя бѣха не само просвѣтени люде, не само първостепенни учени и философи на своето време, но, на първо мѣсто, християнски светци. Тѣ бѣха не само просвѣтители, но и светители. Тѣхната заслуга, следователно, не е само въ това, че сж

били най-добритѣ учени на своето време, нѣшо като францускитѣ енциклопедисти на 18 в., а въ това, че сж употрѣбили своята просвѣта въ служба на единѣ високѣ нравствено-религиозенѣ идеалѣ — за просвѣтата на славянството въ истинитѣ на Христовата вѣра. Затова и Църквата ги слави като „учители на богомждрието“. „Да радуются днесъ роди Словѣнстїи, священную память учителей Богомудрыхъ свѣтло празднующе“ (стихира). Азбуката, която тѣ сж изнамѣрили за тѣхъ, е срѣдство за християнска просвѣта на народа, а не нѣкаква целъ сама за себе си, въ духа на позитивизма или на хуманизма. Затова тѣ бързатъ да преведатъ не произведенията на Виргилия или тѣзи на Омира, а Свещеното Писание. Омиръ и Виргилий, разбира се, сж сжшо полезни за просвѣтата на народа, но тѣ не сж „едино на потрѣбу“ за него. И не само че преведатъ тѣ Св. Писание на езика на македонскитѣ българи, но и бързатъ сами лично да просвѣтятъ и поучатъ славянитѣ съ него, т. е. бързатъ да изпълнятъ своя християнски дългъ къмъ своитѣ ближни, къмъ своитѣ родни братя, бързатъ да изпълнятъ повелята на Спасителя: „Шедше научите вся языки“...

За съжаление, у насъ, подѣ влияние на француското просвѣщенство и на руския nihilизъмъ, дѣлото на св. Братя бѣ поставено въ едностранчива свѣтлина. То не бѣ взето цѣлостно, като дѣло светителско и просвѣтителско, а само като дѣло просвѣтителско. Дѣлото на св. Братя е толкова голѣмо, че nihilистическитѣ и антихристиянски духъ, настанил се въ България следъ нашето освобождение, не можа да го погълне, но той можа да го изопачи и да го представи едностранчиво, като обикновено, просвѣтителско дѣло. Затова и този празникъ стана само училищенъ празникъ, а не празникъ на цѣлокупния български народъ и на българския духъ. Затова до скоро се наблюдаваше у насъ този страненъ парадоксъ, че отъ една страна въ нашитѣ училища се произнасяха възторжени речи и се устройваха тържествени празнѣства въ деня на св. Кирилъ и Методий, а отъ друга — антикирило-методиевскитѣ, т. е. антихристиянскитѣ духъ господствуваше (не господствува ли още?) въ училищата. Затова и въ речитѣ по случай този великъ за българщината и за цѣлото славянство день слушахме и още слушаеме да се повтаря на много гласове все този просвѣтителски мотивъ — създали славянската азбука и дали „на вси славяни книга да четатъ“ и нищо повече. Но защо създали тази азбука и каква книга дали да четатъ, никой не се запитва за това. Ето защо не се употрѣбява или рѣдко се употрѣбява въ казанитѣ речи на този празникъ и думата *свети*. Казава се обикновено „Солунскитѣ братя Кирилъ и Методий“, или само „Кирилъ и Методий“ но не *свети* Кирилъ и Методий, защото за тѣзи господа тази дума нищо не значи, или значи, може би, само една учена или благородническа титла, нѣщо като „д-ръ“ или „фонъ“ . . . Ето, значи, въ каква едностранчива свѣтлина се представя дѣлото на св. Братя у насъ — като дѣло на двама солунски учени-идеалисти, които, вмѣсто да си стоятъ на спокойствие въ Солунъ и да си четатъ лекции върху класическитѣ автори, или върху особеноститѣ на българския езикъ, върху неговитѣ „носочки“, „ерове“, спрежения, склонения и пр., взели, че станали монаси. Следъ това пъкъ имъ хрумнало да преведатъ Свещ. Писание на български езикъ, и не стига това, ами и сами лично се заели съ неговото разпространение.

Ето, тъй приблизително си представляватъ нѣ-

кои люде дѣлото на св. Братя, съ пълна безчувственостъ и невежество къмъ тѣхния християнски мирогледъ, мотиви и идеализъмъ до себежертва . . .

Много нѣща ще трѣбва да се подложатъ на нова преценка въ първитѣ дни на обединена велика България. Много тѣсногърди схващания и повърхностни мѣрки ще трѣбва да се изоставятъ, ако искаме наистина да бждемъ достойни за великото бждеще, което се открива предъ нашата родина. Ние ще трѣбва да издигнемъ още повече и да внедримъ въ душата на нашия народъ още по-дълбоко свѣтлитѣ образи въ нашата история, да ги изтъкнемъ въ цѣлото тѣхно величие, красота и значение. И на първо мѣсто въ това отношение ще трѣбва да изтъкнемъ великитѣ и свѣтли образи на светитѣ Солунски братя Кирилъ и Методий — въ тѣхния не само земенъ, но и небесенъ ореолъ, ще трѣбва да ги обикнемъ, почитаме и славимъ — не само като просвѣтители, но и като светители.

Б. п. Стоименовъ

Апостоли на българския духъ.

Като нѣкаква страшна буря се развихри войната на Балканитѣ и срина една нечувана неправда, която сковаваше години наредъ свободолюбивия български духъ. Подѣ нейния стихиенъ напоръ рухнаха телитѣ мрежи, бункеритѣ и укрепленията на насиетието, които откъсваха живи части отъ тѣлото на българския народъ и раздѣляха братъ отъ брата. Счупиха се веригитѣ на черната и жестока робия, която само злиятъ гений на човѣка отъ двадесетия вѣкъ можа да измисли въ Ньюи. Следъ адския тътнежъ и страшнитѣ мълнии на бурята изгрѣ тихиятъ слънчевъ день на свободата, посрещнатъ отъ цѣлия български народъ съ онази велика радостъ, която знае да ражда само свободата. Осжществи се вѣковниятъ копнежъ на българския духъ за обединение, и въ измѣчената душа на българския народъ изгрѣ великиятъ празникъ на правдата и свободата.

Съ тази свѣтла радостъ въ душата си обединениятъ български народъ ще посрещне своя най-голѣмъ църковенъ, училищенъ и националенъ празникъ св. Кирилъ и Методий — день на самобитната българска култура. И до като въ миналото този празникъ напешваше на всѣко българско сърдце: „Македония, родината на св. Братя, е въ робство! Тя трѣбва да се освободи!“, днесъ той добива по-другъ смисълъ, по-друго значение. Въ сърдцето на всѣки съзнателенъ българинъ денътъ на св. Кирилъ и Методий ще породѣ гръмовния гласъ на националната съвѣсть: „Тръгнете по примѣри на св. Братя! Станете самоотвержени зидари на свѣтлото бждеще на своя народъ! България трѣбва да стане велика! Бждете смѣли апостоли на българския духъ!“.

Погледнато презъ призмата на току-що станалитѣ събития, великото дѣло на Солунскитѣ свети Братя добива своята истинска цена. Съ създаването на славяно-българската азбука тѣзи великани на духа положили гранитни основи на българската писменостъ и скоро Преславъ и Охридъ станаха две огнища, два голѣми разсадника на самобитна българска култура. Християнската вѣра и славяно-българската писменостъ оближиха и кръвно и духовно обединиха дветѣ племенни групи въ държавата на св. царъ Бориса, и на Балканския полуостровъ застана здраво на краката си единъ единенъ народъ, съ неизчерпаеми творчески сили и

будно национално съзнание. Така, заедно съ израстналата славяно-българска книжнина, дѣлото на св. Братя и тѣхнитѣ самоотвержени ученици издигна онази вѣчна и непревземаема крепост на самобитния български духъ, о която вѣкове наредъ сж се разбивали яростнитѣ пристѣпи и подлитѣ асимилаторски попѣлзновения на враговетѣ на българския народъ. О тази крепостъ се разбиха и последнитѣ домогвания на сърби и гърци въ Македония и Тракия, които си послужиха и съ оржието на страшнитѣ насилия и съ изтѣнченитѣ и културни срдства на съвременната модерна пропаганда. И изъ вратитѣ на тѣхнитѣ училища, където българскитѣ деца не можеха да говорятъ и се учатъ на своя майчинъ езикъ и които се бѣха превърнали въ грамадни казани за претоляване на българския народъ, като по чудо, младежта излѣзе съ будно национално съзнание и каленъ български духъ. А тази непревземаема крепостъ на българщината е здраво национално българско съзнание, което е изградено отъ еднакво кръвно родство, еднаква историческа сдба, една вѣра, единъ езикъ, общи обичаи, пѣсни и игри.

Тази година, когато празникътъ на Българскитѣ Равноапостоли и Просвѣтители ще се посрещне съ небивалъ възторгъ и въодушевление, той ще влѣе и нова струя на ободрение, вѣра и национална гордостъ въ срдцата на всички българи по свѣта. На този голѣмъ български празникъ, когато въ Солунъ, родния градъ на св. Братя, български духовници свободно ще отслужатъ тѣхната служба на езика, който тѣ сж създали, когато тържествено ще забиятъ камбанитѣ на св. Климента край красивото Охридско езеро, когато свещениятъ огънь отъ Преславъ ще се пренесе въ Охридъ, за да свърже въ едно духовно единство свободнитѣ и новосвободенитѣ българи и да имъ напомни за двата разсадника на българската култура и за велика България отъ времето на Симеона, всѣки българинъ ще почувствува, че настѣпва една нова епоха на възраждане и всестранно строителство за българския народъ. При това дѣлото на двамата найпочитани български светци за сетенъ пжтъ ще ни припомни, че само съ вѣра въ Бога се градятъ велики дѣла, а невѣрието създава химери, строи вавилонски кули.

Дано въ този день, заедно съ великата радостъ, всѣки българинъ да почувствува и задължението си къмъ своя народъ и Родина! Въ измчената българска душа да прогърми убедителниятъ гласъ на национално съзнание и дългъ:

„Станете самоотвержени апостоли на българския духъ!

Станете съзнателни творци въ всички области на народния животъ!

Бждете смѣли зидари на велика България!“

Хр. Иванчевъ.

Светото сияние отъ Преславъ.

Тѣми се тая година за празника на светитѣ Равноапостоли Кирилъ и Методий да се уредятъ особени тържества въ старопрестолния гр. Преславъ.

Покрай другото, тѣмѣло се да се запали вѣчниятъ огънь, който да бжде пренесенъ отъ Преславъ въ София, а отъ тукъ — изъ широката и свободна вече цѣлокупна българска земя. Тѣй вѣчниятъ огънь, като свето сияние отъ славното народно минало, ще освети всички родни кжтове, ще свърже съ живи и неувниожими връзки синоветѣ на нашия мъжественъ и коравъ народъ, понесли нечовѣшки страдания и изпитания, но запазили непожктнати праотеческата си вѣра и прадѣдния езикъ — туй скжпо всенародно достойние, тоя символъ на народността и духовно единство.

* * *

Тѣй реденото тая година празнество за родната вѣра и просвѣта пренася българина духомъ току-речи единадесетъ столѣтия назадъ.

И духовниятъ му взоръ обгрѣща обширната и могжца българска държава, гласнала своитѣ владения отъ вждъ Дунава до Трансилванскитѣ земи, на изтокъ до Черно море, на югъ до Егея, на западъ владѣла Българска и Браничевска области, па стигала до Адрия или Сийно море.

Широка и силна езическа България имала за съседни християнски държави — Византия и Франкската държава. Сполучливитѣ пжкъ войни довеждали въ държавата пленници-християни.

И населението на голѣмата държава не се чувствувало и съзнавало споено въ една единствена народностна общност. Болярски родове отдѣлно, прабългари и славяни-езичници отдѣлно, славяни-християни сжщо отдѣлно.

Тази духовна разединеност, сжществуваща въ държавата му, смущавала мъдрия и предвидливъ владѣтель Борисъ I. И той решилъ, и покрѣстилъ себе си, своето семейство и цѣлия народъ.

Извършено отъ грѣцки свещеници и на грѣцки езикъ, покрѣстването било начална стѣпка въ усилията на царя-покрѣстителъ.

И светиятъ царъ се приготвилъ да извърши и други стѣпки, за да довърши великото си и спасително за народъ и държава начинание: да добие за държавата си самоуправляема и самостоятелна народна Църква и народно духовенство, както и да се постигне, щото богослужението да се извършва на достѣпенъ за народа езикъ, а такъвъ билъ славяно-българскитѣ езикъ. Богъ благословилъ усилията на мъдрия царъ: дошли въ страната му прогоненитѣ отъ Моравия и Панония Методиеви ученици, които донесли съ себе си Свещеното Писание, преведено на родния славяно-български езикъ. И се започва светителскиятъ подвигъ въ западната българска земя отъ св. Климента, на изтокъ — отъ св. Наума.

Владѣтели и сподвижници на св. Равноапостоли и на първитѣ въ българската земя светители усърдно превеждатъ и пишатъ свещени книги на родния езикъ, та народътъ по-широко да се приобщава къмъ Христовото учение и къмъ роднитѣ писмена. И тѣй усърдно и плодovitо се работѣло, че презъ царуването на Симеона Велики, вториятъ владѣтель християнинъ, родната книжнина добила разцвѣтъ, който билъ нареченъ златенъ вѣкъ на българската книжнина, а роднитѣ писмена прескочили далеко задъ границитѣ на държавата, което вдѣхнови въ наши дни народния поетъ да изрече думитѣ:

„Че и ний сме дали нѣщо на свѣтътъ
И на вси славяни книга да четатъ“.

ЗА ВСЪКАКВА ДУХОВНА И ХУДОЖЕСТВЕНА КНИЖНИНА ОТНЕСЕТЕ СЕ ДО

Синодалната книжарница

* * *

Ето съ малко думи сжчината на светото сияние, което на 24 май, въ деня на св. Кирилъ и Методий, предстои да се разнесе отъ Преславъ изъ свободната и обединена родна земя: първобългари и славяни се сливатъ въ една единствена българска народност; Христовото учение пуца дълбоки и здрави корени въ народната душа, та християнството става жизнедавна и вѣчна сила, която споява здраво народа въ народностна общностъ, та го прави здрава опора на народното общожитие; покрай единната православна вѣра създаде се единенъ народенъ езикъ съ народни писмена, които съставятъ втората жизнедавна и зжидателна сила въ живота на народа и неговата държава. Тѣй светото сияние отъ Преславъ съживява спомена за две велики и вѣчни народни придобивки: *вѣра* и *езикъ*. И тия две всевѣчни народни придобивки живѣха вѣкове съ народнитѣ прежеждия и изпитания, и вражески сили се опитвахъ цѣли вѣкове да затриятъ народнитѣ придобивки и самия народъ, но не сполучиха: днесъ народъ, вѣра и езикъ сж по-трайни и по-жизнени отъ всѣкога, защото сж всевѣчни и защото — „не се гаси туй, що не гасне“.

Н. Хр. Петлешковъ

Изъ духовната сѣкровищница на Църквата.

Размисли за Възнесение.

Отъ св. Григорий Ниски.

Какъвъ приятенъ спжтникъ на човѣшкия животъ е св. пророкъ Давидъ! Ние го срѣщаме въ всички пжтища на този животъ. Какъ прилично той се нагажда къмъ всички духовни възрасти — какъ се приспособява къмъ всѣки разредъ на стремещитѣ се къмъ съвършенство! За Бога — той заедно съ децата играе, заедно съ мжжетѣ се подвизава, юношитѣ ржководи; за старитѣ е опора; за всички е всичко: за войницитѣ е оржие, за подвижницитѣ — наставникъ, за упражняващитѣ се въ борба — училище, за победителитѣ — вѣнецъ, сътрапезникъ въ радостъта и утешителъ въ скръбъта! Нѣма нищо въ нашия животъ, което да е лишено отъ благодатното участие на пророка. Има ли нѣкаква силна молитва, на която не е съдействувалъ Давидъ? Сжществува ли нѣкаква радостъ отъ празникъ, който да не е украсенъ отъ пророка?

Това може да се установи и сега, защото и днешниятъ празникъ, колкото и да е великъ самъ по себе си, пророкътъ го е направилъ още по-голямъ, като ни е предложилъ отъ своя страна прилични за това тържество думи на радостъ изъ псалмитѣ. Той ни заповѣдва чрезъ 22-я и 23-я си псалми да бждемъ овци, пасени отъ Бога и нелишени отъ никакво благо — овци, за които добриятъ Пастиръ е всичко: и водачъ, и пжть, и храна, и вода, и жилище, и покой, защото разпредѣля своята благодатъ съответствено за всѣка нужда. Защо е дошелъ Христосъ на земята? За да ни извлѣче отъ пропастьта на грѣха и ни възведе на планината Господня. Ако нѣкой иска да се възползува отъ царската колесница за това възкачване — тази колесница е добродетелниятъ животъ. Невъзможно е да се възкачимъ на онази планина, ако животътъ ни не се съжтствува съ добродетели — за това ние сме длъжни да имаме чисти ржце, неосквернени въ никое лукаво дѣло; да имаме чиста душа, която да не е склонна къмъ нищо суетно; и да имаме чисто

сърдце, което да не е изворъ на коварство противъ ближния!

Втората половина отъ 23-я псаломъ е нѣщо високо отъ евангелското учение, защото последното ни говори за Христовото слизание на земята и за Неговото възкачване на небето, а псаломътъ ни дава пълна мистична картина за въплощението, изкуплението, възнесението и прославата на Христа Господа. Пророкътъ вижда съ духовнитѣ си очи сонма на небеснитѣ сили, които съпровождатъ Христа къмъ земята, и слуша заповѣдта имъ къмъ ангелитѣ-хранители на човѣшкитѣ души въ плътъ: „Подигнете, порти, горнището си, подигнете се, вѣчни порти, и ще влѣзе Царьтъ на славата!“ (ст. 7). Вратитѣ питатъ: „Кой е този Царъ на славата?“ (ст. 8). Горнитѣ сили отговарятъ: „Крепкиятъ и силниятъ Господъ, силниятъ на война Господъ“, Който има да се срази съ пленителя на човѣшкитѣ души и да сѣкруши този, у когото е властъта на смъртъта, за да възвърне свободата и мира на човѣшкия родъ. Плѣнелиятъ пленъ отново възлѣзе на височината и дари на людетѣ благи даения — животъ и царство. Горнитѣ врата отново трѣбва да се отворятъ. Тържествено съжтствуващитѣ Го духовни стражи заповѣдватъ да Му се отворятъ горнитѣ врата, за да приеме отново прослава. Победителътъ, обаче, е неузнаваемъ, защото е облѣченъ съ нечистата дреха на нашия животъ (Зах. 3, 4), а червенината на дрехитѣ Му произлиза отъ жлеба на човѣшкитѣ злини (Ис. 63, 2). За това горнитѣ сили питатъ: „Кой е тоя Царъ на славата?“ И се получава не по-раншиятъ отговоръ: „Крепкиятъ и силниятъ въ война“, но... „Господъ на силитѣ“, Който прие властъ надъ всички, Който възглави въ Себе Си всичко, Който първенствува въ всичко и Който възстанови всичко въ прежното състояние на творението, „Той е Царьтъ на славата“!

Ето какъ Давидъ увеличи за насъ радостъта на празника, като присѣдини собствената си радостъ къмъ веселието на Църквата. Нека подражаваме успѣшно на пророка въ каквото можемъ: въ любовъта му къмъ Бога, въ кротостъта на живота му, въ дълдълготърпението му къмъ враговетѣ, за да бжде наставлението му за насъ ржководство за животъ по волята Божия!

Отъ руски — Ибр.

ХУДОЖЕСТВЕНЪ ОТДѢЛЪ

Св. Кирилъ и Методий.

Мракъ бѣше обхваналъ земята ни родна, земя — рай-градина, прелестна и плодна, земя надарена съ богатства незнайни, изпълнена щедро съ влшебства безкрайни!

Въ мракъ бѣше потъналъ народътъ тогава, отслабваше вече дѣсница му здрава отъ ежби, интриги, слѣпота духовна, невежество черно и завистъ отровна!

Небето все мрачно — съ черъ облакъ покрито, сърдцето въ гърдитѣ смутено и свито, ноцъ вѣчна витайше въ земята ни мила, що толкозъ юначни царе бѣ родила!

И тъй хме ние въ грѣховность, заблуда,
гласъ никой не дигна за свѣсть и пробуда,
отвѣнь и отвѣтре врази ни заклетѣ
убиваха всичко, шо грѣе и свѣти!

Но ето, че вѣтъръ лѣхна благодатенъ —
отъ Бога Всеблага намъ щедро изпратенъ,
лѣхна и разгони мракъ — облаци черни —
на вразитѣ наши приятели вѣрни!

Следъ ношъ дълговѣчна пакъ утро настана,
зората се сипна, залъ се Балкана
отъ пѣсни възторжни, отъ радостъ велика,
кръвта въ жили мжжки пакъ почна да блика!

И на небосклона изгрѣха слънцата,
шо съ трепети пълнятъ и до днесъ душата,
шо огънь подклаждатъ къмъ подвизи славни
и нѣматъ на себе подобни и равни!

Кирилъ и Методий — души две нетлѣнни,
две чисти жълтици, зумруди безценни,
два брата утробни, слънца златолики,
съ кръвъ българска въ жили, славяни велики!

Написаха първи славянската азбука
и плодно откриха тѣ пѣть къмъ наука,
къмъ трезвата мисълъ просвѣтата сѣйна,
та прѣснаха мрака на ношъта безкрайна!

Тѣ първи сложиха основата здрава
на мощно славянство, покрито съ честъ, слава;
тѣ първи въ душитѣ семена посѣха,
въ дѣла плододатни, шо после узрѣха!

Славянството цѣло се съ тѣхъ днесъ гордѣе,
тѣхъ то славослови и химни имъ пѣе,
защото тѣ всичко за насъ бѣха дали:
душата си свѣтла, сърдца си — скрижали!...

Умътъ шомъ е бистъръ, възмогналъ въ просвѣта,
е мощенъ двигателъ, за сила се смѣта,
разбива пълчища и крепости здрави,
като победителъ въ борбитѣ се слави!

Всесилно орже — рѣжда шо не лови,
което открива хоризонти нови,
и люто сразява, безъ кръвъ да пролива,
речъта е разумна — печатна и жива!

Крепѣше ни въ робство Господнето слово
чрезъ вашта азбука, съ търпене Христово,
и мжжество, сила то вливаше въ жили
и правѣше всички орли якокрили!

Родъ, честь, вѣра скжпа запазихме ние
съ азбуката ваша, шо въ гѣнки си крие
мощъ рѣдка, прочута и сила неравна,
която създаде епоха най-славна!

По стжлките ваши, Кирилъ и Методий,
кой безъ страхъ и трепетъ съ достоинство ходи,
той всѣкога тукъ е и трезвенъ и буденъ,
въ живота за него въпросъ нѣма труденъ!

Любомиръ Бобевски.

Бѣхъ младъ, вече остарѣхъ, и
не видѣхъ изоставенъ праведникъ,
нито потомцитѣ му хлѣбъ да про-
сятъ (Псал. 36, 25).

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ.

Великиятъ народенъ празникъ.

Празникътъ на светитѣ Солунски Братя, досега ви-
наги тържествено празнуванъ у насъ, тая година ще
бжде отпразнуванъ съ небивала свѣтлостъ и тържестве-
ностъ отъ цѣлокупния български народъ. Македония, Тра-
кия и Добруджа, гдето дълго време бѣ забранено не само
празнуването на тоя день, но и поменуването даже име-
ната на светитѣ Равноапостоли, готвятъ се съ особенъ
блѣсъкъ да посрещатъ тоя най-голѣмъ всебългарски
празникъ. Въ Солунъ, родния градъ на нашитѣ просвѣ-
тители, дето, следъ като църквитѣ и училищата, посве-
тени на тѣхно име, бѣха разрушени отъ потисницитѣ,
вече 30 години нѣмаше не само славянско богослужение,
но бѣ забранена и българската речъ, — и тукъ българитѣ
готвятъ свѣтли тържества за тоя день.

За тоя великъ народенъ празникъ Министерството
на просвѣтата още миналата седмица отпечата въ твърде
много екземпляри и разпространи по цѣлата страна единъ
родолюбивъ позивъ, въ който, между друго, се казва:

„Българи отъ всички краища на родната земя!
Деньтъ на преклонение предъ подвига на българскитѣ
равноапостоли и просвѣтители свети Кирилъ и Методий
— 24 май — тая година ни иде при изключително ра-
достни исторически събития: българскиятъ народъ е обе-
диненъ, неговитѣ земи сж събрани въ едно.

Тая година, при най-славното празнество на на-
рода ни, ще се прегърнатъ синоветѣ на оня оженъ бъл-
гарски край, гдето Богъ ни е пръвъ пѣть заговорилъ на
нашия езикъ за човѣщина и за просвѣтенъ духъ презъ
устата на Солунскитѣ свети Братя, ще се прегърнатъ съ
преданитѣ еднокръвни чедра на първоучителя Климента и
ученицитѣ му, съ чедата на лазурното Бѣломорие и на
Западнитѣ краища и съ коравитѣ потомци на Добротича.

За това небивало досега българско тържество ще
ни дойдатъ, съ мокри отъ радостни сълзи очи, деца отъ
всички покрайнини на обединена България. Приемете ги
съ разтворени обятия, покажете имъ всички скжпоцен-
ности на българската душа. Отъ тѣхния звученъ говоръ,
многочвѣтенъ като стариннитѣ имъ народни носии, до
васъ ще стигне оня трепетъ на бѣломорскитѣ вълни, при
чийто шепотъ вдъхновениятъ светогорець Паисий е изре-
кълъ първитѣ слова на пробудена народна свѣсть, ще до-
ловите блѣсъка на кристалното Охридско езеро, което
отражавало въ себе си презъ вѣкове куполитѣ на вели-
чествени български храмове. Въ симфонията на българ-
ския езикъ отъ всички краища на земята ни ще ви зае-
чатъ презъ устата на добруджанци и бойнитѣ рокове на
Аспаруха“.

И напълно справедливо деньтъ на св. Кирилъ и
Методий се тачи като най-великъ празникъ, съ най-го-
лѣмъ блѣсъкъ. Въ епохата на Възраждането тозъ праз-
никъ главно е вдъхновявалъ и потиквалъ българския на-
родъ къмъ просвѣта, любовордие и обединение. Върѣдъ
знойната и задушна пустиня на двойното робство праз-
никътъ на роднитѣ Просвѣтители всѣка година се явя-
валъ като нѣкакъвъ благодатенъ оазисъ, отъ който бъл-
гаринитѣ пиелъ и се освежавалъ за цѣла година, като
по тоя начинъ черпѣлъ сила и мжжество за борба съ
потисницитѣ. Още преди 70 години въ българскитѣ учи-
лища тоя день ехтѣла пѣсенъта:

*Тоя празникъ намъ дарява
нова дързостъ, новъ животъ;*

*къмъ наука ободрява
младий български народъ.*

И за напредъ тоя великъ празникъ ще ободрява напълно обединения вече сега български народъ къмъ духовна просвѣта и новъ животъ, затоа и винаги ще бжде най-тържественно и всенародно таченъ.

Да побързаеме да имъ уталожимъ глада...

Въ новоосвободенитѣ и току-що присъединени къмъ България родни земи, поради потисническото до сега въ тѣхъ управление и военнитѣ събития, не достигатъ много хранителни припаси, и нѣкъде тамъ се чувствувалъ вече гладъ. Естествено бѣ да се очаква, че поробенитѣ до вчера наши братя ще нададатъ тревоженъ викъ за хлѣбъ.

И, наистина, пристигнаха делегации отъ тия родни краища, но, за голѣмо очудване, поискаха не хлѣбъ и други нѣкакви хранителни за тѣлото припаси, а храна за душата — поискаха българска книга и слово Божие на роденъ езикъ.

Тегловенъ е животътъ на хората, когато тѣ нѣматъ достатъчно хлѣбъ и гладуватъ. Но много по-тежъкъ и непоносимъ за тѣхъ е духовниятъ гладъ, когато душата имъ дълго време остава ненахранена. А нашитѣ новоосвободени братя дълги години бѣха лишени отъ всѣкаква българска книга, като ония отъ тѣхъ, които бѣха подъ гръцко робство, цѣли 30 години не чуха и богослужение на роденъ славянски езикъ.

Твърде отраднa и похвална е въ случая голѣмата отзивчивостъ на всички срѣди у насъ. И Министерството на просвѣтата, и Върховниятъ читалищенъ съюзъ, и много просвѣтни и благотворителни организации — всички се надпреварятъ да събератъ и изпратятъ въ новитѣ земи колкото се може повече и хубави български книги.

Родната Църква въ туй надпреваряне заема първо мѣсто. Св. Синодъ приготвяла хиляди и хиляди томове богослужебни книги, Библии, Евангелия и други книжки съ религиозно-нравствено съдържание, за да може, следъ като получи докладитѣ на Митрополититѣ, натоварени съ временното управление на епархиитѣ въ новоосвободенитѣ земи, веднага да ги изпрати по принадлежността, като сега, чрезъ Македонския женски съюзъ, снабдява съ такива книги всички македонски българи-пленници, завръщащи се въ Македония. Светитѣ Митрополи, Свещеническитѣ братства, Православнитѣ просвѣтни братства и всички добри българи-християни ще сторятъ всичко, за да изпратятъ повече духовна храна въ освободенитѣ родни земи и да уталожатъ силно чувствувания тамъ духовенъ гладъ, понеже отъ опитъ знаятъ силата на Спасителевитѣ думи: „не само съ хлѣбъ ще живѣе човѣкъ, а съ всѣко слово, което излиза отъ Божии уста“.

ИЗЪ ПЕЧАТА

Въ сърдцето на Македония.

Подъ туй заглавие в. „Зора“ (18 май) помѣства хубава дописка отъ г. Хр. Статевъ, изпратена отъ Скопие. Тукъ даваме първата ѝ половина.

Отъ всички градове на Македония, Скопие дава най-значителнитѣ външни белези на върховни усилия, положени за пълното му духовно приобщаване къмъ югославската общност. Тукъ въздействията на Бѣлградъ не сж инцидентни хрумвания, а цѣлостна система отъ културни начинания, провеждани съ голѣма предпазливостъ, но съ упоритото намѣрение да се проникне до най-загаенитѣ гънки въ душата на македонския българинъ.

Тукъ е основанъ клонъ отъ Бѣлградския универ-

ситетъ; създадени сж образцови основни училища и гимназии, дадени въ ржцетѣ на избрани учители; има хубава театрална сграда, библиотека, а най-главното — започнати сж много културни инициативи отъ историци и археолози, които сж имали за задача да измислятъ научнитѣ доводи за историческата връзка на сърбизма съ оцѣлѣлитѣ старинни паметници въ тоя градъ.

Който надникне въ най-старата черква на Скопие „Св. Спасъ“, ще се натъкне отъ пръвъ погледъ на тия опити. Високи подновени каменни зидове ограждатъ малъкъ дворъ, въ дѣното на който, дълбоко въ земята, е изграденъ нѣкога тоя Божии храмъ. Иконостасътъ е дѣло на старитѣ български дебърски майстори. Той се оценява като най-хубавото ржкотворно изкуство на своитѣ създатели. Въ художествения усѣтъ на това творчество всѣки вижда религиозния екстазъ на хора вѣрващи, които сж държали презъ всичкото време длетото съ молитви на уста. Всѣки ударъ на чука е отразявалъ благоволенieto на Бога. Въ творческия процесъ на това изкуство е говорѣла и разкъсаната душа на българина, потиснатъ отъ робството на султанитѣ и отъ духовния гнетъ на гърцитѣ...

Но напраздно ще търсите въ официалното университетско сръбско издание на единъ илюстриранъ сборникъ, който се продава и сега отъ клисаря на черквата, и най-невинното указание за българския произходъ на майсторитѣ и за борбитѣ на българщината въ тоя храмъ, който е минавалъ отъ най-ранни години отъ ржце въ ржце, за да прозвучатъ днесъ отново въ запустѣлия му олтаръ възторженитѣ молитви на български свещенослужители.

Сжцитѣ опустошения сж направени по мраморнитѣ плочи, покриващи цѣлия дворъ. По тѣхъ е имало надписи, имена, цѣли текстове, дати — свързани съ далечнитѣ борби на скопскитѣ българи. Тия указания по плочитѣ сж изтъркани съ чукъ и длето. Много плочи, които не сж се поддали на това заличаване, сж премахнати. Въмѣсто тѣхъ сж поставени други, съ сръбски надписи. Установяването или опровергаването на тѣхната историческа достоверностъ ще бжде една отъ задачитѣ на нашитѣ историци.

Тукъ сж и гробоветѣ на четирима сръбски владци. Между тѣхъ е гробътъ на Фирмилиана, името на когото е свързано съ първитѣ опити за проникване на сръбството въ тоя хубавъ, здравъ и неразривно свързанъ съ българщината, македонски край.

Наредъ съ духовнитѣ прониквания, сърбитѣ единствено тукъ сж се помжчили да дадатъ и благоустройствени подобрения на града. Нѣколкото по-голѣми обществени сгради сочатъ на положенитѣ усилия и въ това направление. Организираното съчетание на духовни и материални усилия говори за едно твърдо решение да се овладѣе Скопие като сръблище и отъ тукъ да се разпростре овладяването надъ цѣла Македония.

Повече отъ двадесетъ и петъ години се извършватъ нестихващи пристѣпи, за да се разколебае съзнанието на македонцитѣ и да се подчини на една друга духовна сжщностъ, въ която трѣбва да бжде загасена и последната искрица на българския духъ.

Единъ день, когато се изследватъ тия домогвания на сърбитѣ, съ огледъ на съвършено незначителнитѣ постигнати пробиви, за обективния историкъ ще има само една констатация: тукъ, въ Скопие, въ продължение на две десетилѣтия и половина сж се преборили два народа, два различни национални миогледа, две исторически култури. Въ тая борба не гърмѣха топове, не се водиха кървави битки. Историческата сждба бѣше поставила на тежки изпитания моралнитѣ и духовни сили на българи и сърби.

И българщината оцѣлѣ и щѣше да оцѣлѣе за много години, защото презъ вѣковетѣ тя бѣше създавала богатитѣ духовни и културни съкровищници отъ златния вѣкъ на Симеона, отъ великитѣ просвѣтителѣ Кирила и Методия, отъ Климента Охридски, отъ Паисия Хилендарски и отъ плеадата радатели на българската национална просвѣта. Чрезъ живитѣ воюваха духоветѣ на великитѣ мъртъвци.

Свети Три Светители, отъ митрополитъ Стефанъ Софийски, издание на Съюза на православнитѣ християнски братства въ България, София, 1941 г. стр. 112, цена 15 лева.

Всѣка солидна сграда се строи на здрава почва, на дълбоки основи и силни стълбове — иначе времето и стихитѣ ѝ готвятъ рушение и пепелище. Христова църква, като мистичен институтъ и исторически факторъ, е вѣчна сграда за времената и поколѣнията — и тя има подъ себе си: здрава почва — Христа Исуса, като основателъ; дълбоки основи — св. Апостоли, като строители; и силни стълбове — св. Отци, като крепители. Срѣдинни колони на православната вѣра, мисль и животъ — както въ древностъ, така и днесъ — безспорно сж безсмъртнитѣ по дѣло и паметъ три светители: св. Василий Велики, св. Григорий Богословъ и св. Иоанъ Златоустъ — необходимитѣ свѣтила и образци на, светителство, учителство, поборничество и саможертва въ служба на Бога и паството.

Нашето време — време на себичностъ и тлѣнностъ — се нуждае отъ класици въ всички области на живота, за да служатъ като фенерчета въ ржцетѣ на миньоритѣ въ опаснитѣ и дълбоки рудници на духовния и материаленъ животъ. Отговоръ на тази нужда въ родната Църква е новиятъ трудъ на Високопреосвещ. митрополитъ Стефанъ. Той трактатно ни разкрива произхода и живота, формирането и служението, добродетелитѣ и познанията, заслугитѣ и творчеството, жертвитѣ и паметта на три църковни класици, имената и дѣлата на които сж вѣчни образци за ржководство и попражнение на първопастии, пастии, учители и миряни. Духовни и мирски ржководници и служители, ако иматъ за звезда на своето поприще, или за патронъ на своята служба, одного отъ тримата светители, или купно и тримата, могатъ да работятъ крилато, могатъ да ржководятъ авторитетно, могатъ да творятъ вдъхновено, могатъ да се жертвуватъ блажено, могатъ да се увѣковчатъ паметно. Духовно служение, лишено отъ тѣхното влияние и насока, е служение анемично и осждено на тлѣние — служение формално, житейско и паразитно.

Книгата съдържана: 1) св. Василий Велики — животописъ и характеристика, придружени съ 4 преводни откъслечи изъ творенията му; 2) св. Григорий Богословъ — животописъ и характеристика, къмъ които сж прибавени и 5 кжса преводи отъ творчеството му; и 3) св. Иоанъ Златоустъ — животописъ и характеристика, последвани отъ 7 преводи изъ проповѣдитѣ му. Много пособия иматъ дѣлъ въ този трудъ и затова многостранно сж обрисувани неговитѣ обекти — това е наложително и похвално, защото се третираатъ три

централни класици на църковно строителство, на пастирско служение, на богословско творчество, на проповѣдническа дейностъ, на полемика съ външни и вътрешни врагове на Църквата, на безкористенъ и при мѣренъ християнски животъ. Трисветелитѣ сж класици за живота и людетѣ и като човѣци — съ вѣрата си въ Бога, съ любовта си къмъ науката, съ жертвата си къмъ ближния, съ предаността си къмъ родината, съ чистотата на живота си: тѣзи добродетели въ тѣхъ сж съчетани букетно и учително! За това вѣчно свѣтятъ на християнския небосклонъ и служатъ за фарове на омотанитѣ въ мжтнитѣ вълни на житейското море.

Даннитѣ на стр. 6, 40 и 43, относно първата среща и запознаване между св. В. Велики и св. Гр. Богословъ, сж взаимно противоречиви. Думата „осемъ“ на стр. 14 трѣбва да е случайна неточностъ — Символътъ на православната вѣра е колективенъ и догматиченъ плодъ на първи Никейски съборъ съ седемъ члена, и на първи Цариградски, съ петъ. Тѣзи числа — и тогава, и днесъ — не сж лишени отъ символика и мистика. Вториятъ професоръ на св. Гр. Богослова въ Атина е билъ Проересий — стр. 45. Писаното въ края на стр. 73 и въ началото на стр. 74, исторически не е правдиво — св. И. Златоустъ отива въ пустинята следъ смъртта на майка си.

Нуждитѣ на времето, задачитѣ на Църквата и бждността на родината правятъ книгата ценно настолно ржководство за клира и необходимо четиво за мирянитѣ.

Ибр.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ.

СЪДЕБНО ОТДѢЛЕНИЕ

Съобщава се на заинтересованитѣ страни и лица, че на *второто* и *третото* съдебни заседания на Св. Синодъ презъ лѣтната му сесия на 1941 година ще бждатъ сложени на разглеждане следнитѣ производства:

II. съд. заседание — 4. VI. 1941 г.

- 1) в. бр. д. № 22/40 на Захари Н. Стамболийски, отъ с. Малашевци и Дѣлка Христова, отъ с. Симеоново, Софийско.
- 1) в. бр. д. № 148/40 на Мария и Христо Георгиеви отъ с. Драганово, Горно-Орѣховско.
- 3) в. бр. д. № 220/40 на Никола Ив. Загорски и Райна Петрова, отъ София.
- 4) в. бр. д. № 277/40 на Илия Хр. Семерджиевъ и Гьлжбина Запрянова, отъ с. Стрема, Пловдивско.
- 5) в. бр. д. № 292/40 на Вѣра и Петъръ Иванови, отъ София.
- 6) в. ч. пр. № 9/41 на Кирилъ Ст. Симеоновъ, отъ Сливенъ и Марийка Ив. Драганова, отъ с. Палица, Еленско.
- 7) в. бр. д. № 68/41 на Йорданка П. Митова и Недѣлко Ив. Даскаловъ, отъ с. Макариополско, Търговищко.
- 8) в. бр. д. № 69/41 на Янка Ж. Коларова и Жеко Н. Добревъ, отъ Нови-Пазаръ.
- 9) в. бр. д. № 70/41 на Пенка и Стефанъ Хр. Джиджеви, отъ Казанлъкъ.
- 10) в. бр. д. № 71/41 на Кръстю Георгиевъ, отъ Шуменъ и Мария х. Николова, отъ Стара Загора.
- 11) в. бр. д. № 72/41 на Петъръ Милановъ Великовъ и Невѣна Николова Коева, отъ с. Вардимъ, Свищовско.

12) в. бр. д. № 73/41 на Надежда П. Йовчева, отъ Свиленградъ и Иванъ Марковъ Дачевъ, отъ Сливенъ.

13) в. бр. д. № 74/41 на Иванъ Георгиевъ Петровъ и Стойка Николова Вълчева отъ с. Болярско, Елховско.

14) в. бр. д. № 75/41 на Пена Маринова Симеонова и Иванъ Илиевъ, отъ с. Трапоклово, Сливенско.

15) в. бр. д. № 76/41 на Донка Добрева Иванова и Петко Атанасовъ Йордановъ, отъ с. Победа, Ямболско.

III. сжд. заседание — 7. VI. 1941 г.

1) в. бр. д. № 49/40 на Ницо и Ница В. Митруцови, отъ с. Косово, Видинско.

2) в. бр. д. № 116/40 на Георги и Надежда Семерджиеви, отъ София.

3) в. бр. д. № 184/41 на Елефтеръ Флоровъ Гавриловъ и Дафина Д. Капрова, отъ с. Евдокия, Видинско.

4) в. бр. д. № 201/40 на Георги Петровъ Андоновъ и Султана Димитрова Сирмова, отъ с. Стулена, Свиленградско.

5) в. бр. д. № 214/40 на Иванъ Колевъ Гиговъ и Джурджа (Гюрга) Захаријева, отъ София.

6) в. бр. д. № 77/41 на Тодоръ Ат. Драгановъ и Пена Куманова Стоянова, отъ с. Недѣлско, Ямболско.

7) в. бр. д. № 78/41 на Гина Върбанова Николова и Иванъ Николовъ Янакиевъ, отъ с. Долна-Липница, Търновско.

8) в. бр. д. № 79/41 на Марко Георгиевъ Тотевъ и Иванка Дончева Митева, отъ с. Вѣтреници, Търновско.

9) в. бр. д. № 80/41 на Екатерина и Петъръ Т. Русеви, отъ София.

10) в. бр. д. № 81/41 на Марко Петровъ Илковъ и Еленица М. Петрова, отъ с. Кжтина, Софийско.

11) в. бр. д. № 82/41 на Христо Иванчевъ Георгиевъ и Нена Лукова Зяпкова, отъ София.

12) в. бр. д. № 83/41 на Андонъ Хр. Туневъ и Катерина Иванова Калинова, отъ с. Полковникъ Серафимово, Смолянско.

13) в. бр. д. № 84/41 на Косю Димевъ Петровъ и Пена Дедева Пройнава отъ с. Рѣховци, Севлиевско.

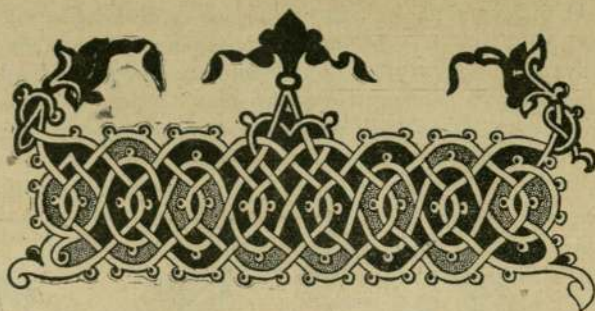
14) в. бр. д. № 85/41 на Стоянь Илиевъ Луковъ и Анна Николова, отъ с. Руженици, Бѣлоградчишко.

15) в. бр. д. № 86/41 на Паунъ Пауновъ Диновъ и Севастаца Ф. Г. Савова, отъ с. Шипковскиѣ колиби, Кулско.

Забележка: Ако горнитѣ заседания не се състоятъ на опредѣленитѣ дати или не се разгледатъ всички дѣла, отлагатъ се за следващето по редъ заседание.

Къмъ вино не се показвай храбъръ, защото виното мнозина е погубило (Сир. 31, 29).

Ударъ отъ бичъ рѣзки прави, а ударъ отъ езикъ кости троши; мнозина сж паднали отъ остъръ мечъ, но не толкозъ, колкото сж паднали отъ езикъ (Сир. 28, 20-21).

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА

— **Председателътъ** на Народното събрание г. Логофетовъ подаде оставка. За председател на Народното събрание бѣ избранъ г. Хр. Калфовъ, бившъ министъръ. Народното събрание ще се занимае съ извънредния кредитъ за новоприсъединенитѣ области отъ 3,346,000,000 лева, за вътрешенъ заемъ отъ 1,800,000,000 лв., за амнистията и други законопроекти.

— **Германскитѣ** войски предадоха града Охридъ на българскитѣ войски. Сжщо така при воененъ церемониалъ се предаде и градъ Скопие.

— **Отъ Гърция** се върнаха надъ 2,000 български заточеници.

— **Въ Солунъ** се основа български клубъ.

Хърватско стана кралство, като потърси отъ савойската фамилия своя кралъ. За такъвъ бѣ посоченъ херцогъ ди Сполето.

Турция повика подъ знамената несслужилитѣ отъ 19 до 45 год. възраст и гласува нови военни кредити.

— Дипломатическото раздвижване въ Анкара въ последнитѣ дни е голѣмо. Германскитѣ и английски посланици сж имали чести срещи съ ржководителитѣ на Турция.

Въ Ромъния продължава скритата борба между правителството и Желѣзната гвардия. Последната е направила атентати безъ особени резултати. Опитътъ да се възбуди студентството срещу правителството не сполучи.

Въ Сърбия германцитѣ продължаватъ да организируютъ страната. Почналь е да излиза в. „Ново време“. Той иска сждъ за виновницитѣ на народната катастрофа.

Иракъ продължава да се бие съ Англия и да има досега инициативата въ ржцетѣ си и военни успѣхи.

— Арабскитѣ свѣтъ отъ Сирия, Трансиордания, Именъ и Палестина праща доброволци на Иракъ, въпрѣки английскитѣ мѣрки.

— Отъ руско официално мѣсто се съобщи, че Русия не ще прѣчи на желаещи доброволци отъ Русия да помогнатъ на Иракъ.

— Италиански въздушни отряди сж прелетѣли въ Иракъ на помощъ.

Франция е вече къмъ пълно уреждане на отношенията си съ Германия. Следъ речъта на маршалъ Петенъ, че Франция е избрала най-доброто за спасението си, се очаква презъ близкитѣ дни да се склучи миръ и Франция да вземе участие въ бждещето уреждане на Европа, като запази колониитѣ си и прибере пленницитѣ си отъ Германия.

— Американското правителство отзова посланика си отъ Франция, адмиралъ Лихи, поради неуспѣха му да прѣчи на френско-германското споразумение Рузвелтъ

обвини Франция, а Англия вече заплашва Франция и дори английски летала хвърлиха бомби въ сирийски градове.

Русия вече открито се готви да защити своитѣ интереси въ близкия Изтокъ. Дипломатията е раздвижена. Деканозовъ се върна въ Берлинъ. Новъ посланикъ е пратенъ въ Франция.

— Герmano-рускитѣ стопански преговори се завършиха. Границата между Русия и Финландия окончателно е определена.

Въ Япония се готвятъ решително да посреднатъ намѣсата на Америка въ войната.

Италия окупира Струга, Кичево, Дебъръ, Гостиваръ и Тетово.

— Италианския кралъ обиколи албанскитѣ земи.

Германската дипломатия напрегнато подготвя ударитѣ срещу Англия и намѣсата на Америка. Води преговори съ Франция, Испания, Русия и Турция.

Южноамериканскитѣ държави сж предъ едно изненадващо решение да не одобрятъ политиката на Рузвелта за война. Начело на това движение стои Аржентина.

Английското правителство е много смутено отъ обратата въ френско-германскитѣ отношения и събитията въ Близкия и Далечния изтокъ. Англия събира отъ всѣкъде войски и ги праща въ Египетъ, Гибралтаръ и Палестина.

— Въ Индия борбата на индуситѣ за свобода се разпалва по-силно.

— Въ Палестина бунтовното движение е пълно. Англичанитѣ взематъ извънредни мѣрки. Положението на евреитѣ е влошено.

Америка е предъ война. Очаква се речта на Рузвелта. Американски министри заявиха, че на всѣка цена трѣбва да бжде подпомогната Англия. Числото на стачницитѣ се увеличава. Много фабрики не работятъ. Параходи, отправени за Червеното море, сж отказали да отплуватъ за тамъ, тъй като зоната е обявена отъ Германия за опасна.

— Въпросътъ за конвоиране на английски кораби съ американски военни параходи ще се реши тия дни. По тоя начинъ ще се предизвика Германия къмъ война.

ване на народнитѣ ни въжделения и Го моля да вдъхновява цѣлокупния български народъ къмъ творчество, единение и всестраненъ натредкъ.

Царьтъ.

*Негово Величество Борисъ III,
Царь на българитѣ.
София — Двореца.*

Отъ име на Св. Синодъ и наше име най-сърдечно приветствуваме Ваше Величество съ Тезоименния Ви день. Преизпълнени съ всенародната радостъ, ведно съ клира и цѣлата Църква, възнасяме топли благодарствени молитви предъ престола на Всевишния, Който тъй милостиво засилва мъдростта на любимия народенъ Царь и благодатно вдъхновява неговата държавническа прозорливостъ да избере сръдствата и начина за осществяване въжделения въковенъ блѣнъ на българитѣ — пълното народно обединение. При това всеусърдно молитствуваме, щото Господъ Богъ да надари Ваше Величество съ крепко драгоценно здраве, та дълголѣтно, все тъй успѣшно, да творите благи сждбини и блѣскавъ културенъ натредкъ на цѣлокупния вече български народъ.

*Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ:
† Видинский Неофитъ.*

Тезоименниятъ день на Царя. На 15 т. м., по случай Тезоименния день на Негово Величество Царя, въ цѣлата страна бѣха отслужени благодарствени молебени. Въ столицата молебенътъ бѣ извършенъ въ храма-паметникъ „Св. Александъръ Невски“ отъ Негово Високопреосвещенство Софийския митрополитъ Стефанъ, въ съслужение съ Преосвещенитѣ епископи Стобийския Никодимъ, Драговитийския Харитонъ и Знеполския Флавианъ и многоброенъ клиръ. На молебена присѣствуваха г-да министритѣ, начело съ министъръ-председателя г. Б. Филовъ, Председателътъ на Народното събрание, военната и гражданската свита на Н. В. Царя, народни представители, висши чиновници при министерствата и много граждани.

Пренасяне на свещения огънь отъ Преславъ. Свещениятъ огънь, който е запаленъ въ храма на царь Симеона въ старопрестолния градъ Преславъ и за празника Св. Кирилъ и Методий въ петъ кандидата ще бжде пренесенъ въ Скопие, Охридъ, Деде-Агачъ, Силистра и Пиротъ, бѣ донесенъ въ София на 20 т. м., въ 7 часътъ вечерътъ. Отъ Орловия мостъ, гдето стана предаването на огъня отъ младежитѣ-туристи на петима младежи, облѣчени въ национални носии, потегли грамадно народно шествие къмъ Двореца. Въ парка на Двореца бѣха всички министри, начело съ министъръ-председателя г. Б. Филовъ, бюрото на Народното събрание съ председателя г. Хр. Калфовъ, Намѣстникъ-председателътъ на Св. Синодъ Високопреосвещеный Видински митрополитъ Неофитъ и Високопреосв. Софийски митрополитъ Стефанъ, генералитетътъ, ректорътъ на Университета проф. протопрезвитеръ Ст. Цанковъ и др. При влизане на шествието въ парка, когато музиката засвири „за среща“, отъ Двореца излѣзоха Тѣхни Величества Царьтъ и Царицата, последвани отъ Т. Ц. Височества князь Кирилъ и княгиня Евдокия и придружени отъ военната и гражданската свита. Началникътъ на столичния гарнизонъ взе първото кандило и го предаде на Високопреосвещения митрополитъ Неофитъ, който го благослови и го предаде на председателя на Нар. събрание, а председателътъ на Нар. събрание го връчи на Министъръ-председателя. Министъръ-председателътъ следъ това го поднесе на Негово Величество Царя. Негово Величество привърза лентата съ национални

I. У насъ.

Приветствени телеграми, размѣнени между Царя и Намѣстникъ-председателя на Св. Синодъ по случай Тезоименния день на Н. Величество.

*До Негово Високопреосвещенство
Видинския митрополитъ Неофитъ,
Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ.*

Синовно и вседушевно благодаря на Ваше Високопреосвещенство и на Св. Синодъ за приветствията и блажитѣ молитвени пожелания за именния ми день, които ме много зарадваха. Горещо благодаря на Всевишния за милостивата Му поддръжка въ осществя-

трицвѣтъ на кандилото съ свещения огънь и го предаде на единъ червенокръстецъ, за да го отнесе въ Скопие, а подиръ туй, следъ като привърза лента и на останалитѣ четири кандила, произнесе историческа речъ, която ще предадемъ въ идния брой на „Църк. в-къ“. Следъ церемониалния маршъ на младежитѣ организации и възпитаницитѣ на Военното училище, Тѣхни Величества и официалнитѣ лица се отправиха за дворцовия параклисъ „Св. Петъръ и Павелъ“, дето бѣ извършенъ благодарственъ молебенъ отъ Високопреосвещения Намѣстникъ-председителъ на Св. Синодъ и Високопреосвещения Софийски Митрополитъ.

Благодарностъ отъ германската и италианската армия. Както съобщихме въ миналия брой, синодалнитѣ Митрополити, като вржчиха поминалата седмица на германския и италианския пълномощни Министри, отъ името на Българската църква, изложение съ благодарностъ и признателностъ къмъ Германия и Италия за извършеното отъ тѣхъ освободително дѣло, въ сщото време имъ предадоха и по единъ чекъ — на германския за 100 хиляди, на италианския за 50 хиляди лева—за купуване подаръци на германскитѣ и италианскитѣ ранени войници.

По тоя случай въ Св. Синодъ се получиха следнитѣ две благодарствени писма:

1) Отъ главнокомандувания германски генералъ-фелдмаршалъ Листъ :

*До Св. Синодъ на Българската църква,
София.*

Испълва ме съ голѣма радостъ това, че между многобройнитѣ голѣми дарения, които съюзниятъ български народъ направи за моята армия, намѣрихъ и сърдечния даръ на Българската народна църква за раненитѣ нѣмски войници. Голѣмото дарение на Българската църква ще спомогне да се направи много добро за жертвитѣ на войната на Балкана.

Благодаря на Св. Синодъ и моля да ми бжде позволено да сподѣля благодарността си съ ония, които ще се ползватъ отъ дарението.

Генералъ-фелдмаршалъ Листъ.

и 2) Отъ италианския пълномощенъ министъръ графъ Маджистрати:

*До Негово Високопреосвещенство
Видинския митрополитъ Неофитъ, Св.
Синодъ — София.*

Ваше Високопреосвещенство,

Благородниятъ жестъ, който извършихте, като ми вржчихте отъ името на Св. Синодъ на България значителната сума отъ 50 хиляди лева, въ даръ на раненитѣ италианци, живо ме трогна.

Искрено Ви благодаря за този актъ, който, самъ по себе си означавайки почитъ къмъ цѣлата наша славна войска, ми даде едно ново доказателство — колко сж дълбоки у коравия и благороденъ български народъ чувствата на солидарностъ съ борцитѣ на дѣлото за правда между народитѣ.

Като Ви увѣрявамъ, че веднага уведомихъ моето правителство за щедрия даръ на Св. Синодъ и че съ първа поща ще изпратя изложението, което ми вржчихте, моля Ви, Ваше Високопреосвещенство, да благоволите да приемете, заедно съ моитѣ лични благодарности за израза на почителностъ къмъ мене, чувствата на високото ми уважение.

Маджистрати.

Заминаване на митрополитъ Филарета.

На 21 т. м. замина за Охридъ Негово Високопреосвещенство Ловчанскиятъ митрополитъ Филаретъ, упра-

вляващъ Охридско-Битолската епархия. Съ Митрополита тръгна голѣма група охридчани, които ще го придружатъ до старата столица.

Зрѣлостни изпити въ Соф. семинария.

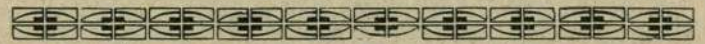
На 19 т. м. започнаха зрѣлостнитѣ писмени изпити въ Софийската духовна семинария. Първиятъ изпитъ бѣ по Омилетика — падна се темата: „Слово на текстъ: Докле съмъ въ свѣта, свѣтлина съмъ на свѣта (Иоанъ 9,5)“. Вториятъ изпитъ — на 20 т. м. — бѣ по български езикъ. Темата бѣ: „Нашето духовенство като факторъ за възраждането на българския народъ“.

Книги за освободенитѣ македонци-пленници. Св. Синодъ предаде на Македонския женски съюзъ въ София 600 тома разни книги, за да се раздадатъ на освободенитѣ пленници и заточеници българо-македонци.

II. Въ чужбина.

Въ Америка. *Евангелската църква въ Нью-Йоркъ противъ намѣсата на Съединенитѣ Щати въ войната.* Въ заокеанската голѣма република все повече и повече се засилва опозицията срещу възнамѣряваната отъ ржководнитѣ срѣди на Вашингтонъ конвойна система, която тласка Съединенитѣ Щати и американския народъ къмъ открито участие въ войната. Споредъ една телеграма отъ Берлинъ, съборътъ на Евангелската църква въ Нью-Йоркъ взелъ решение противъ въвеждането на конвойната система, т. е. противъ придружаването на натоварени съ оржжия параходи за Англия отъ американски военни кораби. Освенъ това, съборътъ се обърналъ направо къмъ г. Рузвелтъ и поискалъ да изпълни даденото отъ него обещание по време на изборната борба предъ американския народъ — да не изпраша синоветъ му да се биятъ въ чужда война.

Въ Германия. *Просвѣтна дейностъ на Свободната евангелска църква.* Споредъ последнитѣ статистически сведения, Свободната евангелска църква въ Германия имала 2,600 училища, въ които работѣли 10,000 учители, а броятъ на ученицитѣ възлизалъ на 110,000. Тая църква въ Германия разполагала съ 2,574 библиотеки.

КАМБАНИ ЦЪРКОВНИ, УЧИЛИЩНИ

Винаги голѣмъ изборъ, високо качество, отъ различни величини, подъ тонъ и мелодия камбани ще намѣрите въ фабриката на дипломиранитѣ столични камбанолѣяри

Стоянъ Д. Алексиевъ и Синове

ул. „Хубава Грозданка“ № 4

(Кварталъ Захарна фабрика — Софѣя 9)

Изработваме по конкурсъ и поръчки и ги доставяме шу гаранция чрезъ всички митрополии. Замѣняваме и ливаме спукани въ София и на самото мѣсто. Искайте оферти, каталогъ безплатно.

1—79—1

Глав. редакторъ: Хр. Поповъ.

Печатъ С. М. Стайковъ — София.

